

Festői környezetben alkottak

Az Arborétum idilli környezete biztosított helyszínt, ihletet és jó hangulatot a július 25-től 30-ig tartó festő-alkotó tábor résztvevőinek. Az ötödik alkalommal megrendezett tábor Szabó László művész spontán ötletéből kelt életre, s idén 15 festő költözött be ideiglenesen a Pepi kertjébe, ahol ott eszet ragadva akár éjfélig is fessenek.

Bakula Erika és Hegedűs Renáta alkotás közben

A Mezőberényből, Békéscsábáról, Köröstarcsáról és természetesen Szarvasról érkező csapat diákokból, főiskolásokból állt, s találkozhattunk köztük képviselővel, főiskolai tanárral és még háziasszonnyal is. A nagy nevű festőművész, Korbely István is a tábor résztvevője volt, aki sokat segített az alkotóknak. A nagy nevetésekkel fűszerezett délelőtti és délutáni alkalmak mellett a festők és grafikusok eszmecsereit is folytatták a különböző technikákról és a tapasztaltabb művészek jó tanácsokkal látták el a fiatalabbakat, akik között a legifjabb 16 éves volt. Sorra születtek az olaj, akvarell és pasztell képek; az alkotók általában három képet készítettek, de volt, aki tíz festményt tért haza. A téma úgy-mond előtűnt hevert: pávatollak, növények, és a fák levelei közt áttörő napsugarak "álltak modell" számukra. A rengeteg lehetőség azonban nem mindig könnyítette meg munkájukat, hiszen nagyon nehéz témák is

akadtak - nem is hinnénk, milyen bonyolult akár egy apró kis bogács vászonra vetése is. A táborba kilátogató barátok, ismerősök számára rögtönzött tárlatot nyitottak. Amint azt Szabó László elárulta, a művek között akadnak egészen figyelemre méltó, komoly alkotások is. Többek között ezeket is megtekintheti a nagyközönség augusztus 20-a körül, a Tessedik Sámuel Múzeumban. Sokan hozzájárultak ahhoz, hogy a festőknek az alkotáson kívül másra ne legyen gondjuk. Ezúton köszönik a segítségét minden támogatójuknak, és szponzoruknak, első sorban az Arborétum vezetőinek, Szabó László, Pócs Péter igazgatóknak, Kálmán Attilának, a gazdasági osztály vezetőjének; továbbá köszönik a Gallicoop, az Alföldi Hús, a Szarvas Kenyér, a Goas Bt., a Tolnai és Társa, a Debi ABC, a Mókus Duó felajánlásait; valamint köszönetüket fejezik ki Szancsik Györgynek, Piti Istvánnak, Fazekas Lászlónak és Misur Lászlónak. **D.Zs.**

Az újjáépítésről – hatvan év távlatából

Az elmúlt héten kereste fel szerkesztőségünket Roszik Mihály azzal a kis írással, miszerint hatvan esztendeje, 1945. márciusától többé-még részt vett Budapestén a romeltakarításában és a főváros újjáépítésében. Megkértük Miskát bácsit, hogy beszélgesse szerkesztőségünk munkatársával a történelmi időről.

– *Hány esztendő volt 45 márciusában?*

– Huszonkét éves voltam.

– *Hogyan vészelte át a háborút?*

– Én már 1940-től Budapesten dolgoztam, s bár 1943-ban besorozták, a munka, amit ekkor végeztünk, hadicélokot szolgált – a Gellért hegy alatt építettünk kaszárnyát, kórházat – ezért a megyei hadkiegészítést elküldték a felmentést a tényleges szolgálat alól. A pesti munkahelyről hazajárhattunk, 44-ben is elengedtek minket a cséplés idejére. Emlékszem, elég későn végeztünk a csépléssel, abban az évben esős idő volt, és a gép melől is sokszor vittek el embereket katonának, a végére már alig voltunk. Itthon aztán engem is el akartak vinni a leventékkel a frontra – igen szigorú büntetés várt azokra akik nem teljesítettek a bevonulást –, így aztán megjelentem apámmal együtt a Kossuth utcai Placsó-háznál az előírt háromnapos csomaggal. Láttam azonban, hogy elég nagy a sokadalom, meg a zür-zavar, ezért alaposan körülnéztem, majd azt mondtam apámnak, hogy menjünk mi innen. Így is lett, én elmentem a nagynénémekhez a Janurik-féle tanyájukra, volt nekik tíz hold kukoricájuk, elvett a segítségem.

– *Ez '44 szeptemberében volt, s nem sokkal később át is vonult a szovjet hadsereg Szarvason.*

– Így van, október 5-én, péntekről szombatra virradóra itt voltak az oroszok. Emlékszem, hogy a pénteki piacra még kimentem Szarvason, már lehetett hallani a közeledő harcok zaját, de nem nagyon tudunk erről beszélgetni, nemigen engedték az embereket összeverődni, be-

szélgelni. Elég az hozzá, hogy másnap hajnalban már itt volt a szovjet hadsereg, a Berényi úton, a Kolerásig jöttek tankokkal, s tulajdonképpen akadály nélkül vonultak tovább a Tiszáig. Ahogy a hadsereg bevonult, elkezdődött a munka is, úgynevezett utcabizalmik toborozták az embereket ezekre a munkákra. Dolgoztam én is a Kákai repülőtérnél, a kompnál, a pontonhid építésnél, segitettem a gépeket, tankokat mosni, karbantartani a temető előtti téren, jártunk a közraktárba búzát rakodni, a konyhára fát vágni. A tiszték szállása a múzeumnál volt. Jól emlékszem például '44. november 7-ikére, amikor ünnepséget szerveztek az orosz tiszték, s minket is hívtak, megdögtünk, hogy öltözzünk fel ünneplőbe. A híruk miatt én óvatossá voltam, s nem mentem, mint kiderült jól tettem, hiszen sokakról, akik elmentek, bizony lehűzték az ünneplő csizmát, meg „dajaj csasz” felkiáltással szabadították meg az óráiktól. Volt ilyen is. A munkáért, amit elvégeztünk eleinte egyáltalán nem fizettek, később is csak igen keveset.

– *Így aztán nekiügyelték tavasszal a budapesti útnak. Volt valami felhívás, hogy menni lehet, vagy kell a fővárosi romeltakarításra?*

– Nem hívtak minket senki, magunktól mentünk. Hudák Miska bácsi volt a brigádérosunk, s lehetünk vagy tizenötven a brigádban.

– *Gondolom eljutni sem volt egyszerű a háború után a fővárosba.*

– Nem bizony. Autó ugyebár nem nagyon volt, buszok sem, az utak is meglehetősen hiányosak voltak. A vonatok közlekedtek de hát eléggé bizonytalanul.

Először is Mezőtúrra kellett mennünk, hogy vonatra szállhassunk. Az a néhány vonat, ami járt, annyira zsúfolt volt, hogy a vagonok teteje, meg a lépcsők is zsúfoltak voltak, de első nap valahogy csak eljutottunk Tiszatenyőig, utána meg Szolnokig. Ahogy Szolnokon vártunk, meg munkára is befogtak minket – ez persze abban az időben nem volt szokatlan – két vagon szemet pakoltunk ki. Jött aztán egy szerelvény, amelyiknek két kocsijából kiszállították a „feketézőket” – a fiatalabbak kedvéért: akik abban az

ven. Ráadásul a háború még tartott, nem csak a zajait hallottuk, de néha-néha még visszatért egy-egy repülő, s még ekkor is érték bombatalálatok az épületeket.

– *Volt-e szálláshelyük, valamiféle ellátásuk?*

– Nem mondhatnám. Aludni a város háza légópincéjében tudtunk, ami kenyeret meg a jegyre kaptunk, az éppen semmire se volt elég. Otthonról vittünk hátizsákban krumplit, szalonát, lebbencset, tarhonyát, a munkahelyen főztük meg, azt ettük.

– *Fizetség volt-e?*

– Volt. Százmilliókat kerestünk, de sajnos egy tojást is alig kaptunk érte, akkoriban tetőzött a pengő inflációja. Míg őrzöm azoknak a pénzeknek egy-egy címletét. Szóval, nem volt egy leányálom.

– *Ahogy írta, sok szarvasi kivétel a részlet a romos főváros újjáépítéséből.*

– Bizony, egyre többen eljártunk, '47-48-ban már külön vasúti kocsik szállítottak minket, Budapestről Mezőtúrra a többivel együtt, ott lekapcsolták a szarvasi kocsikat, s másik mozdonyral utaztunk hazáig. Visszafelé ugyanígy, vasárnap este indultunk, hétfő hajnalra voltunk Pesten. Akkoriban már működött a Kubikosok és Földmunkások Országos Szakszervezete, Szarvasról volt vagy 3500 tagja, 48-ban én lettem a szakszervezet helyi elnöke. Persze még akkor sem volt fenékig tejfő az élet, bár már volt új forintunk, azzal is nagyon kellett spórolni. Hiába volt mondjuk szálláshely Budapestben, nem nagyon költöttünk rá. A kubikosok szálláshelye a Telek téren mag a Haller téren volt, elő is fordult nemegyszer, hogy arra ebredtünk: tíz centis hó esett ránk. De azért alakult a helyzet, eltűntek a romok, újjáépült az ország, s ebben sok szarvasi is része volt.

Tatai László

Nyugalmas zajlott a felvételi

Előző számunkban már olvashattak arról, milyen eredménnyel zárult az idei felvételi a Tessedik Sámuel Főiskola Mezőgazdasági Karán. Ez alkalommal a "szomszédban" jártunk és Dr. Szakács Mihályt kérdeztük a Tessedik Sámuel Főiskola Pedagógia Karának főigazgatóját, hogy milyen tapasztalataik vannak az új felvételi rendszerrel kapcsolatban.

– Annak ellenére, hogy az új rendszer törekvéseinek vannak pozitív vonulatai is; negatív tapasztalatok levonható, hogy az idén érettségiző diákok abszolút információ hiányban szenvedtek, ahogy a pedagógusok is. Reméljük, hogy levonja a következtetéseket az oktatási tárca és változtatásokat iktat be. Figyelemmel kísértem az ország egyetemének, főiskoláinak küzdelmeit akár a létszámok elvonását, akár a felvételi körüli gondokat illetően és elmondhatom, hogy a mi iskolánk viszonylag nyugalmasan élte meg a felvételt, mégpedig azért, mert a pedagógiai karon elfogadható létszámú érdeklődő mutatkozott. Nem csak a régióból, de az ország minden részéről szép számban jelentkeznek hozzánk évről évre.

– *Milyen követelményeknek kellett eleget tenniük a felvételizőknek?*

– Még a tavasz folyamán pályalkalmassági vizsgán estek át, mely az ének-zenei, testi és pedagógiai alkalmasságukat szűrte. Nem jelentett gondot, ha valaki nem emelt szintű érettségig tett, egy jó eredmény közép szintű érettségi is elegendő volt a bejutáshoz. A hozott pontok magyar nyelv és irodalomból, matematikából, történelemből, idegen nyelvből és egy választott tárgyból adódtak össze. S

többlet pontot jelentett a nyelv- vizsga.

– *Mely szakra nyújtották be a legelőbbben a jelentkezéseiket?*

– A nagyobb érdeklődést kiváltó szakunk mindig az óvodapedagógus szak. Évtizedek óta sikeresen történik a képzés, s intézményünk országos szinten meghatározó az óvodapedagógus képzésben. A tanító képzés iránt visszafogottabb az érdeklődés, de elégedetlenségre itt sem lehet okunk.

– *Hogyan alakultak a pont-határok?*

– Az államilag finanszírozott nappali tagozaton óvodapedagógus szakon a ponthatár 77, tanító szakon 72; a legmagasabb ponthatárunk 130 a levelező államilag finanszírozott nemzeti-ségi tanító szakon volt és a újabb diplomás levelező nemzeti-ségi óvodapedagógus és nemzeti-ségi tanító szakon 120. Ez abból adódott, hogy nemzeti-ségi szakokon másképp számoljuk a pontokat, hiszen eleve nyelv- vizsgával érkeznek és a felvételi követelményt maximálisan tudják teljesíteni.

– *Hány hallgató nyert eddig felvételt?*

– Óvodapedagógus szakon nappali tagozaton 92 fő állami finanszírozással, 1 fő költségtérítéssel; levelezőn állami finanszírozáson 85 fő, költségtérítésesen 27 fő; tanító nappali áll-

mi finanszírozású szakon 74 fő, levelezőn 49; költségtérítésesen levelezőn 4; nemzeti-ségi tanító szakon nappalin 5, levelezőn 2 fő; nemzeti-ségi óvodapedagógus nappali szakon 3 és 1 fő, levelezőn 6 fő. Továbbá 35 újabb diplomás nyert felvételt. Összesítve: 382 hallgató jutott be.

– *Van-e érdeklődés a pótfelvételi iránt?*

– Annak ellenére, hogy csak költségtérítéses képzésre lehet már jelentkezni, még így is nagy az érdeklődők száma, sokkal több, mint az előző években volt. Minden szakunkon meghirdettük a pótfelvételi és a tanulmányi osztályon napról napra egyre több jelentkezés gyűlik.

– *Milyen jövőbeli céljai vannak az intézménynek?*

– Az óvo- és tanító szakot hosszú távon el tudjuk látni, és erre a területünk teljes mértékben felkészült. Nemrégiben készült el az új képzési követelmények, szakindítási előterjesztések történet. Két új szakot szeretnénk indítani a jövőben, a roma nemzeti-ségi és a média pedagógus képzést. Ez utóbbi már a megvalósulás útján áll. Ezek alapszakként és kiegészítő szakként is működhetnek majd.

– *Milyen eredménnyel helyezkednek el az itt végzett hallgatók?*

– Utókövetéssel nyomon kísérjük pályakezdésüket és a visszajelzések alapján elmondható, hogy sikeresen helyezkednek el diákjaink. Több, mint 50 százalékuk pedig szakuknak megfelelő munkahelyet talal.

D.Zs.

Mihez tudok kezdeni?

Teszi fel a kérdést sok olyan diák, akiket nem vettek fel idén egyetlen felsőoktatási intézménybe se, hiába a négy év tanulás, hiába a jó eredményű érettségi és hiába minden nyelvvizsga. Mihez tud kezdeni? Pótfelvételi – de már csak a költségtérítéses képzésben bízhat (átlagosan 250 ezer Ft egy félév, de a sláger szakokon több mint félmillió is lehet), vagy munkát keres – de korántsem biztos, hogy talál is. Az idén 150.076 diák jelentkezett felsőoktatási intézménybe, amiből 102.000-nek sikerült bejutni nappali, levelező, esti tagozatra, de mindössze 43.000 nyert felvételt államilag finanszírozott képzésre.

A szarvasi Munkaügyi Központban eddig mindössze 8-10 diák jelentkezett be, azonban a pótfelvételi lecsengése után elképzelhető, hogy többen is felkeresik a Vasút utcai iroda dolgozóit, hogy nekik is feltegyék a kérdést: "Mihez tudok kezdeni?" Sajnos erre a kérdésre nem túl szívesen választ tudnak adni. Munkanélküli segély nekik nem jár, s mint Lovász Györgytől megtudtuk, egy érettségi, legyen az bármilyen kiváló is, csak segédmunkához elegendő. Az ilyen helyzetben lévő diákoknak lehetőségük van tanfolyamra járni (Békéscsábán), szakmát tanulni, vagy állást keresni. De nézzük csak sorjában ezeket a lehetőségeket! A számítástechnikai tanfolyamok esetleg emelhetik a jövőbeli esélyeket továbbtanulás, vagy munkakeresés terén, de informatikussá nem teszi őket. A szakmát adó OKJ-s tanfolyamok 9-10 hónaposak, azaz szinte 1 év és egy szakmát tudhatnak magukénak, majd kb. 2 hét

alatt munkát is találnak, de akik 4 éven át azért tanultak gimnáziumokban, hogy tovább tudjanak tanulni, azoknak ez az 1 év sem elég kecsesítő ajánlat, ahhoz, hogy feladja terveiket, álmait. A nyelvtanfolyamok pedig korlátozottak, azaz csak bizonyos feltételekkel lehet jelentkezni rájuk és egy-egy munkaügyi kirendeltség 1-2 embert tud kiközvetíteni. Tehát, ha valaki nyelvet szeretne tanulni, akkor nem marad más, mint magántanítást fizetni (egy óra 1500 Ft-tól kezdődik); vagy ki-menni külföldre dolgozni, de ehhez szükséges, hogy legalább egy nyelvet közép szinten beszéljen – a másik pedig, hogy nem sok szülő van, aki a 18-19 éves gyereket nyugodt szívvel elengedi a "nagyvilágba".

Az interneten már tucatjával jelennek meg a következő hirdetések: "Nem vettek fel?", "Nem sikerült a felvételi?", s egy kattintás után máris képzési ajánlatok tömege gördül az érdeklődők elé, kiemelt betűkkel felhívva a figyelmet arra, hogy mindez ingyenes. Ha azonban az oldal aljára érünk, már egyáltalán nem tűnik olyan ingyenesnek a dolog, hiszen apró betűkkel felsorolják, hogy milyen költségeket kell a leendő diáknak állnia. S arról sem szabad megfeledkezni, hogy a képzések a fővárosban zajlanak, ezen iskolák pedig nem tudnak kollégiumot biztosítani a vidéki diákok részére.

És mi a helyzet az álláskereséssel? Az érettségivel rendelkezők úgy-mond elhelyezhetetlenné. "Sajnos a munkaadók tudják, hogy ezek a fiatalok nem motiváltak, ami azt jelenti, hogy egy év múlva újra megpróbálnak bejut-

ni majd a felsőoktatásba és vagy otthagyják a munkahelyet, vagy levelezőn kezdi el tanulmányait és hetente 1-2 napot el kell jönniük a munkahelyéről." – magyarázza meg Lovász György, hogy miért is van ez így. "A legnagyobb probléma jelenleg, hogy nincs összhangban a kereslet a kínálattal, azaz a diákok nem olyan képzést kapnak, melyre a jelenlegi munkaerőpiacra szükség lenne. Azaz még bádósosból, asztalosból hiány van, és az épitőipar és a kereskedelem is munkaerő hiányban szenved, addig sorra kerülnek ki az iskolából az olyan képesítési gyerekek, akiket nem tudnak alkalmazni. De ez nem csak ennél a korosztálynál jelent problémát, hanem a diplomás, pályakezdőknél is." A munkaügyi központ megpróbál segíteni nekik, de a diplomásoknak szánt állásajánlatok nem futnak be hozzájuk. A diplomásoknak pályázniuk kell, és kitartóan kilimcselni az önéletrajzukkal, különben nem jutnak semmire. Az ajtók pedig legtöbbször azzal az elhárító mondattal záródnak be előttük, hogy "Sajnáljuk, de hiányzik a több éves gyakorlat." Csak kér-dem én: mégis honnan lenne egy pályakezdőnek több éves gyakorlata? Ebből az következik, hogy a diplomások zöme jelenleg vagy munkanélküli, vagy teljesen más munkakörben dolgozik, mint amit az egyetem, főiskola 4-5 vagy akár 6 év alatt elsajátított. Csak a környezetemben szétéve 10 emberből 1 dolgozik a diplomájának megfelelő helyen.

Nos, ilyen jövőt biztosít hazánkban az érettségi és a diploma?

D.Zs.